1/

Μαρασλῆς Γρηγόριος

Ὁ διαπρεπέστατος τῶν ἐν Ρωσσίᾳ ὁμογενῶν Γρηγόριος Μαρασλῆς κατάγεται μὲν ἐκ Θράκης τῆς χώρας ἐκείνης, ἥτις ἦτο κατὰ τὸν Ὅμηρον τὸ προσφιλὲς τοῦ Ἄρεως ἐνδιαίτημα, ἐγεννήθη δὲ κατὰ τὸ 1831 ἐν Ὀδησσῷ ἐξ ἀγαθῶν καὶ εὐγενῶν γονέων, οἵτινες πρότυπον ἐν τῷ βίῳ μάθημα ἔθεντο νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὸν ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ πολλῶν ἀρετῶν πεπροικισμένον υἱὸν γενναῖα καὶ ἑλληνοπρεπῆ φρονήματα. Ἔχων λοιπὸν ὁ Γ. Μαρασλῆς ὡς ἐφόδιον ἐν τῷ βίῳ ἐπιμεμελημένην οἰκογενειακὴν ἀνατροφὴν καὶ τυχὼν ἐμπείρου ἐκπαιδεύσεως ἐν τῷ ἄλλοτε ἀκμάζοντι ἐν Ὀδησσῷ Λυκείῳ Ῥισελιὲ, εὐθὺς ὡς ἀπεδύθη εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας κατέδειξε τὴν γνησίαν αὐτοῦ καταγωγὴν γενόμενος ἀληθὴς Ἄρης, ἐὰν μὴ ἐν τῷ πολέμῳ ἀλλὰ βεβαίως ἐν τῷ πεδίῳ τῶν ἀγαθοεργιῶν. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀνωτέρων αὐτοῦ σπουδῶν ἐν ἔτει 1850 ὁ ἐν πᾶσι διαπρέπων καὶ πρὸς δράσιν ὀργῶν εὐσταλὴς νεανίας διωρίσθη εἰς διαφόρους δημοσίας θέσεις καὶ ἐν πάσαις ἀναδεικνυόμενος ὠνομάσθη ταχέως μυστικὸς αὐτοκρατορικὸς σύμβουλος. Ἐν ἔτει δὲ 1878 παρασχὼν ἤδη τρανὰ δείγματα τῆς μετ' ἀκαμάτου ζήλου καὶ περινοίας δραστηριότητος αὐτοῦ ἐξελέχθη ὁμοθυμαδὸν δήμαρχος Ὀδησσοῦ. Περι-

Θρακικὴ Ἐπετηρὶς 1897 σελ. 173–180 ὑπὸ Α. Μ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τετιμημένος τὸ λαμπρὸν τοῦτο καὶ ὑψηλὸν ἀξίωμα ὁ εὐπρεπὴς ὁμογενὴς παρέστη κατὰ τὴν ἱερὰν στέψιν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ'. ἐν Μόσχᾳ ἐν ἔτει 1883 ὅτε διὰ τὸν ἔνθερμον αὐτοῦ ζῆλον καὶ τὰς αὐτοπροαιρέτους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ θυσίας ἠξιώθη τῆς τε αὐτοκρατορικῆς εὐμενείας καὶ τῶν εὐλογιῶν τῆς ἱερᾶς συνόδου. Ὡς δημόσιος λειτουργὸς ὁ φιλότιμος καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ ἀνέπτυξε θαλερῶς πάντα τὰ ἐν τῇ εὐγενεῖ αὐτοῦ καρδίᾳ ἐγκεκρυμμένα σπέρματα τῆς ἀγαθοεργίας. Ἐκλεχθεὶς δήμαρχος Ὀδησσοῦ καθ' ὃν χρόνον τὰ οἰκονομικὰ τῆς πόλεως ἕνεκα τοῦ ἀνατολικοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐπὶ τρία ἔτη κατὰ συνέχειαν ἐλλιποῦς εἰσοδείας τῆς χώρας εὑρίσκοντο ἐν ἐλεεινοτάτῃ καταστάσει οὐδόλως ἐκ τούτων ἐπτοήθη. Ἐξ ἐναντίας δὲ φλεγόμενος ἐνδομύχως ὅτι εὐρὺ στάδιον ἐνεργείας ἐνώπιον αὐτοῦ ἠνεῴχθη καὶ ἀνενδότως ὁ ἀκάματος ἀνὴρ ἐργαζόμενος κατώρθωσεν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν οὐ μόνον τὰ οἰκονομικὰ τῆς πόλεως ἐπαισθητῶς νὰ βελτιώσῃ, ἀλλὰ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν ὅλως νέαν ὄψιν καὶ διὰ τῶν διαφόρων καὶ πολυειδεῖς ἀνάγκας θεραπευόντων δημοσίων ἱδρυμάτων νὰ καταστήσῃ αὐτὴν διαπρεπῆ μὲν ἐν Ῥωσσίᾳ, ἐφάμιλλον δὲ πρὸς πολλὰς εὐρωπαϊκὰς πρωτευούσας. Τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐσαεὶ ἐνέργου δημάρχου ἡ Ὀδησσὸς ηὐτύχησε ν' ἀποκτήσῃ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἐτῶν πάντα τὰ στοιχεῖα πεπολιτισμένης καὶ εὐνομουμένης πόλεως, ἤτοι τροχιοδρόμους, ἠλεκτρικὸν σταθμόν, δημοτικὸν θέατρον ἀμιλλώμενον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

πρὸς τὰ ὡραῖα ἐν Ἑσπερίᾳ, νέον σύστημα ὑδραγωγείων, ἀγορὰν ζώων, μηχανικὰ πλυντήρια, αἰθούσας ἀπολυμάνσεως, δημόσια λουτρὰ καὶ λαμπρὰ ὑδροθεραπευτήρια, νοσοκομεῖα ἢ ψυχιατρεῖα, δύο ἀνώτερα παρθεναγωγεῖα, πολλὰ νέα δημοτικὰ σχολεῖα, δύο ἀπεράντους αἰθούσας δημοσίων ἀναγνωσμάτων πρὸς ὠφέλειαν τοῦ λαοῦ, στατιστικὸν γραφεῖον, μικροσκοπικὸν καὶ βακτηριολογικὸν σταθμόν, παλαίστραν πρὸς χρῆσιν τῆς μαθητευούσης νεολαίας, παιδικὸν κῆπον κ.τ.λ. πάντα ἄλλα δὴ τὰ τεχνικά, ἐξωραϊστικά, ὑγιεινὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα ἐφ' οἷς νῦν ὡς καλλίμορφος κόρη σεμνύνεται ἡ Ὀδησσὸς καὶ δικαίως νέα Πάλμυρα ὀνομάζεται.

Ἀλλ' ὁ μεγαλόθυμος δήμαρχος δὲν περιωρίσθη εἰς τὴν αὔξησιν καὶ ἐπωφελῆ χρῆσιν τῶν δημοσίων προσόδων ἀλλὰ καὶ τοῦ ἰδίου πλούτου οὐδόλως ἐφείσατο πρὸς ὡς οἷόν τε τελειοτέραν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτῷ καθηκόντων. Ἡ λαϊκὴ βιβλιοθήκη, τὸ λαϊκὸν ἀναγνωστήριον, τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, τὸ νυκτερινὸν ἄσυλον, τὰ εὐθηνὰ καὶ παιδικὰ ἑστιατόρια, ἡ κηπουρικὴ σχολή, τὸ γηροκομεῖον, αἱ ἐκκλησίαι πάντα ταῦτα καὶ πολλὰ ἄλλα ἀνεγερθέντα ἰδίᾳ δαπάνῃ ἀνομολογοῦσι καὶ διατρανοῦσι τὴν γενναιοδωρίαν καὶ ἐλευθεριότητα τοῦ τοῖς πᾶσι προσφιλοῦς δημάρχου, χρησιμεύοντα ἐν αὐτῷ καὶ ὡς μαρτύριον τῆς ἄκρας καλαισθησίας καὶ φιλοκαλίας αὐτοῦ. Οὐδὲν δὲ θαῦμα, ὅτι ὁ εὐγενέστατος δήμαρχος Ὀδησσοῦ ἀφιερώσας ἑαυτὸν ἐπὶ ὁλόκληρον δεκαπενταετίαν

εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κοινῶν συμφερόντων ἀπε-
σπάσατο ἀμέριστον τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην
τῶν τε ἀντιπροσώπων τοῦ δήμου καὶ τοῦ πλήθους·
οὐδὲν θαῦμα, ὅτι τὸ ὄνομα τοιούτου ἀνεπιλήπτου
δημάρχου ἐγένετο τὸ σύμβολον παντὸς καλοῦ
καὶ ἀγαθοῦ καὶ ὠφελίμου καὶ στενῶς συνεδέθη
μετὰ τῆς ἱστορίας τῆς πόλεως. Εὐτυχεῖ βεβαίως
ἡ πόλις ἐκείνη, ἥτις ἔχει τοιούτων μεγάλων ἐπὶ κεφαλῆς
τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῆς· εὐημερεῖ καὶ ὁ λαὸς ἐκεῖνος,
ὅστις ποδηγετεῖται ὑπὸ τοιούτου ἄρχοντος οὔτε κόπων
οὔτε χρημάτων φειδομένου ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ·
διότι οὐδεὶς ποτὲ τῶν δεομένων ἔκρουσε τὴν θύραν
τῆς οἰκίας τοῦ δημάρχου καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς
κεναῖς ἔχων τὰς χεῖρας· οὐδέποτε δὲ ἀνεφάνη νὰ
ὑπῆρξε τι ἐν Ὀδησσῷ κοινωφελὲς ἔργον, εἰς ὃ νὰ μὴ
συμμετέχῃ κατὰ ἕνα ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ὁ
συμπαθέστατος Μαρασλῆς· ἐκεῖ ὅπου δὲν ἐπήρκουν τὰ
κοινὰ χρήματα προσέφερε προθύμως ἐξ ἰδίων
πρὸ οὐδενὸς κωλύματος ἀποχωρῶν.

Διὸ μέχρι τοῦδε ἐξεδηλώθησαν τὰ αἰσθήματα
τῆς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ τῶν τε προυχόντων τῆς
πόλεως καὶ τοῦ πλήθους πρὸς τὸν σεβαστὸν δήμαρχον,
ἤτοι κατὰ τὴν δεκαετηρίδα καὶ μάλιστα κατὰ τὴν
~~κεδο~~ δεκαπενταετηρίδα τῆς δημαρχίας αὐτοῦ ἐν ἔτει
1893. Ἔπρεπε νὰ ἦναι τις αὐτόπτης μάρτυς τῆς
ἐπὶ τῷ ἰωβιλαίῳ τοῦ δημάρχου πανηγυριζούσης πό-
λεως, ἵνα κατανοήσῃ ὁπόσον οὗτος ἐτιμᾶτο καὶ ἠγα-
πᾶτο ὑπὸ πάντων ἄνευ διακρίσεως, θρησκεύματος, κοινωνι-

κῆς καὶ πολιτικῆς θέσεως.

Τῇ 20 Σεπτεμβρίου 1893 ἔτους ἀπὸ πρωΐας ἤρξαντο νὰ προσέρχωνται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δημάρχου ἐπιτροπαὶ τῶν διαφόρων εὐεργετικῶν ἱδρυμάτων, ἅτινα ὀφείλουσι τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν εἰς τὴν γενναιοδωρίαν αὐτοῦ, καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν διοικητικῶν, οἰκονομικῶν, δικαστικῶν, ἐκπαιδευτικῶν κ.τ.λ. ἀρχῶν, ὅπως διὰ ζώσης φωνῆς συγχαρῶσι τὸν ἑορτάζοντα καὶ ἐκφράσωσι τὰς διαπύρους εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ μακροβιότητος τοῦ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητοῦ δημάρχου. Τέλος ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ δήμου προσήνεγκαν αὐτῷ εἰκόνα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ὡς δεῖγμα τῆς ἀδελφικῆς ἐν Χριστῷ μέχρι τάφου ἀγάπης καὶ ἀνεκοίνωσαν ὅτι ἐν πλήρει συνεδριάσει ἀπεφασίσθη παμψηφεὶ νὰ κηρυχθῇ ὁ εὐγενέστατος δήμαρχος ἐπίτιμος πολίτης Ὀδησσοῦ καὶ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ νὰ ὁρισθῶσι διαγωνίσματά τινα πρὸς ὑποτροφίαν κατὰ τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς πόλεως ἐν ἔτει 1894 ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς.

Ἡ πληθὺς τῶν συγχαρητηρίων δώρων καὶ προσφωνήσεων, τῶν τηλεγραφημάτων καὶ ἐπιστολῶν πολλαχόθεν τοῦ κράτους ἀπευθυνθέντων κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην διετράνωσαν τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν ἐρίτιμον δήμαρχον Ὀδησσοῦ καὶ ἡμέτερον μεγαλώνυμον συμπολίτην Κ. Γρ. Μαρασλῆν ἁπάσης τῆς ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθείσης πόλεως.

Καὶ τοιοῦτος μὲν ἀνεδείχθη ὁ Γ. Μαρασλῆς ὡς δήμαρχος κρινόμενος. Ἀλλὰ καὶ ὡς Ἕλλην ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐνταῦθα ἑλληνικὴν παροικίαν εἶναι πλείστων ἐγκωμίων ἄξιος ὁ μεγάθυμος ἀνήρ.

Ἐν πρώτοις μὲν κατώρθωσεν ὡς ἐκ τῶν μέσων ἅτινα κέκτηται, ν' ἀναγνωρισθῇ ἄνευ δυσχερειῶν αὐτοκρατορικῷ διατάγματι ἡ ἀπὸ ἐτῶν ὑφισταμένη ἑλληνικὴ κοινότης· εἶτα δέ, ἀφ' ὅτου ἐγένετο δήμαρχος, οὐδέποτε ἔπαυσεν ὑποστηρίζων λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τὰ συμφέροντα καὶ συντελῶν εἰς τὴν παγίωσιν καὶ εὐόδωσιν αὐτῆς. Καὶ πρὸ τινων μὲν ἐτῶν πρὸς αὔξησιν τῶν πόρων τῆς κοινότητος ἐδωρήσατο αὐτῇ ἀξιόλογον πολύτιμον οἰκίαν· ἐσχάτως δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς κοινότητος ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἑλληνικοῦ γηροκομείου, ἀνεγερθέντος ἀναλώμασι τοῦ ἐπιτίμου διὰ βίου αὐτῆς προέδρου.

Τὸ εὐεργετικὸν τοῦτο καὶ καθαρῶς ἑλληνικὸν ἵδρυμα, ἐν ᾧ εὑρίσκουσιν ἄσυλον οἱ ἐν ταῖς τρικυμίαις τοῦ βίου ναυαγήσαντες ἢ ὑπὸ τοῦ πανδαμάτορος χρόνου δαμασθέντες ἡμέτεροι συμπολῖται, καταδεικνύει, ὁπόσον εἶναι ἐρριζωμένον ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ φιλτίμου ὁμογενοῦς τὸ αἴσθημα τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας. Διὸ δικαίως ἐπεσπάσατο τὴν μέχρι λατρείας ἀγάπην τῶν μελῶν τῆς κοινότητος. Λίαν δὲ ἀξιεπαίνως καὶ τὸ συμβού-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γιον τῆς κοινότητος κατά τήν ἑορτήν τοῦ κ.
Παρασκῆ, περί ἧς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἔπρεπεν ἐν
σώματι νά συγχαρῇ αὐτῷ ἐγκαρδίως διερμηνεύ-
ων τήν γενικήν χαράν τῶν μελῶν τῆς κοι-
νότητος καί ἐκφράσειν ἐν πάσῃ συγκινήσει τάς
ὑπέρ τῆς μακροβιότητος καί εὐδαιμονίας αὐτοῦ
εὐχάς πρός καύχημα τῶν παροικούντων Ἑλ-
λήνων καί δόξαν τῆς φιλτάτης ἡμῶν πατρίδος.
Τό γεγονός, ὅτι ἐπί ὁλόκληρον δεκαπενταετίαν ἔχ-
ων δήμαρχος τοσοῦτον [illegible] ἡ πόλις ἐκυ-
βέρνησε τήν πόλιν [illegible] τῆς πρώτης φιλοξένως
παρέσχε καί ἐγκαρδίως ὑπεδέχθη [illegible] [illegible]
αὐτῆς τούς ἄσυλον εἰς αὐτήν ζητήσαντας πατέρας
ἡμῶν, τό εὐφρόσυνον τοῦτο γεγονός ἐχαρακτήρισε
λίαν ἐπιτυχῶς τό συμβούλιον ὡς ἔργον θείας προνοίας
ἥτις ηὐδόκησεν, ἵνα διά τῶν ἀνεκτιμήτων ἐκδουλεύσε-
ων τοῦ ἐξοχωτάτου ὁμογενοῦς ἀνδρός ἐκδηλωθῇ ἡ
πρός αὐτόν ὀφειλομένη εὐγνωμοσύνη.

Καί ταῦτα μέν ἐνδιαφέρουσι μόνον τήν ἐνταῦ-
θα ἑλληνικήν κοινότητα. Ἀλλ' ὁ εὐγενέστατος ἀνήρ
δέν ἐλησμόνησεν καί τήν μεγάλην ἡμῶν πατρίδα.
Πολλάκις μέν μέχρι τοῦδε ἄνευ ἐπιδείξεως προσῆλθεν
ἐπίδοτος εἰς διάφορα εὐεργετικά ἐν Ἑλλάδι ἱδρύμα-
τα, πάντες δ' ἐγγνωρίζομεν ὅτι ἑλληνικωτάτων αἰ-
σθημάτων ἀμφοτέρων ἡ μεγάλη τοῦ ἀνδρός καρδία
καί ὡς ἐκ τούτου μετά βεβαιότητος ἀναμένομεν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

εὐφρόσυνον ἄγγελμα τὴν Ἑλλάδα ἅπασαν ἐνδιαφέρον.

Καὶ δὲν ἠπατώμεθα.

Μέγα ἐθνικὸν ἔργον ἀληθῶς παρασκευάζεται ἀναλώμασι τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος τέκνου ὅπερ ἐγένετο ἤδη καὶ διὰ τοῦ τύπου γνωστόν.

Ἀναλογιζόμενος ὁ ἐρίτιμος ἀνήρ, ὅτι τὸ ἔθνος ἡμῶν οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ νὰ λάβῃ τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, ἐφ' ὅσον ἐπικρατεῖ παρ' ἡμῖν ἡ ἀμάθεια, ἢ μᾶλλον ἡ ἡμιμάθεια, ἔγνω νὰ θεραπεύσῃ, εἰ δυνατόν, τὸ κακὸν τοῦτο ῥιζηδόν. Πρὸς τοῦτο δὲ δίκην ἀρίστου Μέντορος ἀπεφάσισε νὰ μεταγγίσῃ τὴν ἐν Εὐρώπῃ σοφίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἤτοι νὰ χορηγήσῃ τὰ μέσα πρὸς ἐξελλήνισιν τῶν ἀρίστων ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων πάντων τῶν ἐπὶ παιδείᾳ διακρινομένων ξένων ἐθνῶν, ἀναθεὶς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐθνωφελοῦς τούτου καὶ σπουδαιοτάτου ἔργου εἰς πεπειραμένας χεῖρας. Ἀγήρως ἡ δόξα καὶ ἄφθιτον τὸ κλέος τῶν τοιαύτην ἐθνωφελῆ χρῆσιν τοῦ πλούτου αὐτῶν ποιουμένων ὁμογενῶν ἀνδρῶν.

Ἐν Ὀδησσῷ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1896 ἔτους

Α. Μ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ